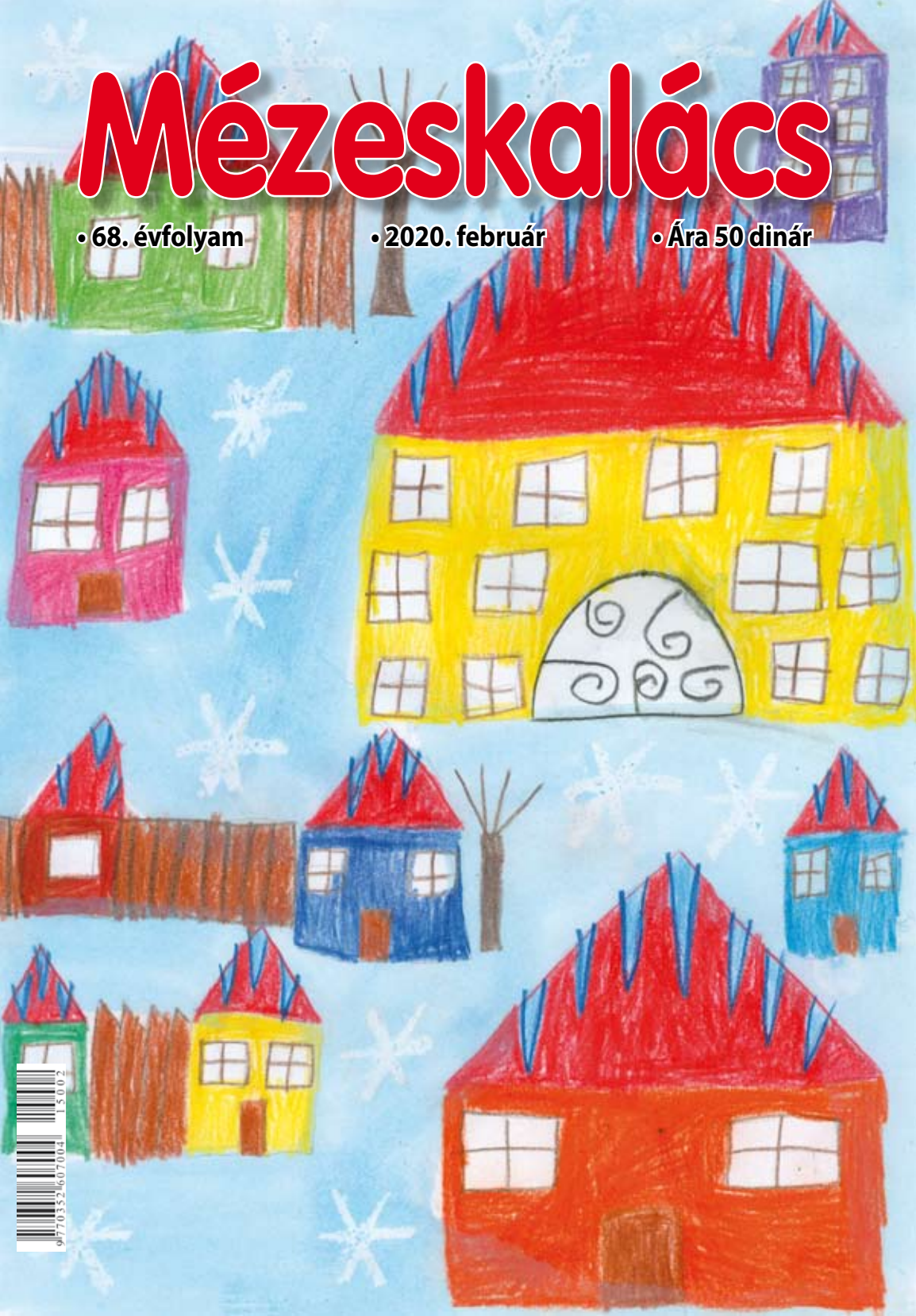

Mézeskalács

• 68. évfolyam

• 2020. február

• Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!

Nagyon sok különleges superjáromű ötletén munkálkodtatok az elmúlt hónapban. Ezt bizonyítják a rajzok és fogalmazások, amelyek mind az én csodálatos szánkómat ábrázolják. Ödön, a süni és Elemér, a hörcsög hamarosan el is készít egy térképet, ugyanis miután lezajlik a farsangi mulatság és sikeresen elűzük a telet, ki kell gondolnunk a nagy út pontos tervét. Márciusban el kell jutnunk a magas Kerek dombokig! Ahol kékebb az ég, tavasszal itt kezd

el először zöldellni az új fű, és rengeteg a finomság, a friss zöldség...

Az én feladatom pedig az lesz, hogy a superjáromű segítségével annyi finom zöldséget hozzak haza a kis erdei állatok konyhájába, amennyi csak befér a kosarakba!

Mézes Marcipán

Rajzpályázat és Szárnybontogató

- Piacon jártam
- Ahol kékebb az ég...
- Zöldségkosár

Csákány Petra, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Fedőlap: Berényi Kata 3. osztályos horgosi tanuló rajza

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

CIP – A készülő
kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára,
Újvidék (Novi Sad)

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

MINISZTERELNökség
NEVELÉSI, IFJÚSÁGI ÉS
SPORTÜZEMELTETÉSI KÖZPONT

Nemzeti Kulturális
Alap

A Mézeskalács 2019. év 1–10. lapszámainak megjelentetéséhez támogatásával hozzájárult a Nemzeti Kulturális Alap, melynek emblémáját októberi, novemberi és decemberi lapunkban technikai fennakadás miatt nem közöltük. A felmerült hiányosságért ezúton is elnézést kérünk a Támogatóinktól.

MÉZESKALÁCS ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító: **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1. Elérhetőség – telefon: 021/456-624, honlap: www.jopajtas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs** ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. nyomdájában ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Csoóri Sándor

Esti párbeszéd

Jó estét, hársfa!
Hová készülsz?
– Bálba!
Hová, milyen bálba?
– Hold udvarába
sárgarigó-bálba.
Mit csinálsz te ott?
– Gyere velem, majd meglátod,
ághegedűn muzsikálok,
rigóknak dalolok.

Pálfalvi Nándor

Farsang

Tánca, tánca kisleányok,
daloljatok fiúk,
itt a farsang, haja-huj,
ne lássunk most szomorút!
Mert a farsang februárban
nagy örömet ünnepel,
múlik a tél, haja-huj,
s a tavasznak jönni kell!

Játsszunk!

Játsszatok jelmezesdit!

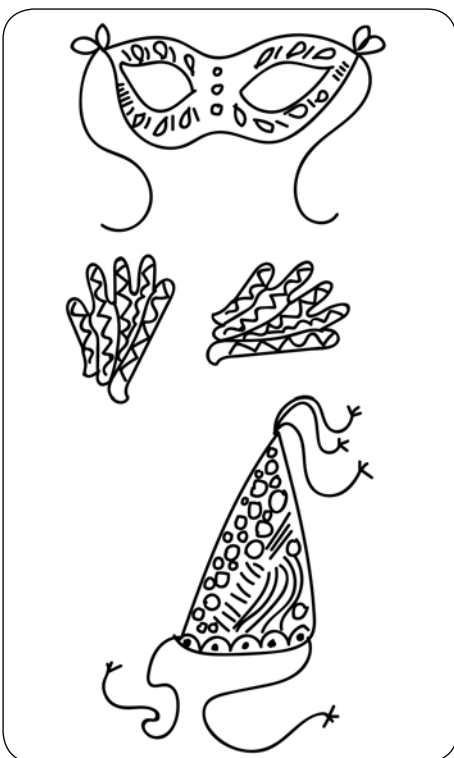
Legyen otthon egy jelmezes ládátok, amibe mindenféle kelléket tárolhattok: ruhákat, cipőket, kalapokat, kendőket, sálakat, gyöngysorokat, kesztyűket, táskákat, fátlyákat, koronákat, nyakkendőket. Turkálókban még igazi jelmezekre is bukkanhattok. Unalmas napokon kifogyhatatlan ötletek tárháza lehet.

Játsszatok nevetetést!

Ez a játék igazán egyszerű, ugyanis az a lényege, hogy meg kell nevetetni a másikat. Csiklandozni nem ér! De lehet vicces arcot vágni, bohóckodni, grimaszolni, vicceset mondani. Rosszkedvű napokon (amikor valamin összekaptatok, vagy történt valami kellemetlen esemény napközben) igazán érdeemes kipróbálni.

Vidám arc – szomorú arc

Talán ez is ismerős: tedd a tenyeredet az arcod elé, majd mozgasd felfelé – akkor egy vidám arc fog előbújni alóla; mozgasd lefelé – akkor egy szomorú arc bukkan elő.

Farsangi mulatságra

Elmúlt farsang el, el, el
Kinek használt, kinek nem.
Nekem használt, neked nem
Én táncoltam, te meg nem.

Sárga murok, zöld uborka,
Szökjünk, mint a kecskebéka!
– Hó, te, Gyurka, hó te hó!
Ne szökjél úgy, mint a ló.
– Hogyha hívnak, fogadd el!
Ha kergetnek, szaladj el!
– Tágasságot nekünk is,
Ha kicsikék vagyunk is!

Dúdoló

Ecce neki dáridom

Ec - ce ne - ki dá - ri - dom,
a far - san - got be - vá - rom,
de vő - le - gényt nem kap - tam,
jaj, de hop - pon ma - rad - tam.

Ecce neki dáridom,
a farsangot bevárom,
de vőlegényt nem kaptam,
jaj, de hoppon maradtam.

Várom még egy farsangot,
tán majd valakit fogok.

S ha vőlegényt nem kapok,
apácának beállok.

Ó te rozzant kaloda,
nem való vagy te oda!
Nem való vagy te másra,
fűtőnek a pokolba.

Farsangi mondókák

Jancsi Bohóc becses nevem,
lapátfülem nem szeretem,
de ha vékony a pokrócom,
fülemmel betakarózom.
Orromat sem adnám másnak,
jó lesz krumplipaprikásnak!
Bukfenczem, hasra esem,
kenyeremet így keresem.

Maskarások, bolondok,
Rázzátok a kolompot,
Vonuljon már el a tél,
Örvendezzen, aki él!

Nyáron a szandál, télen a csizma,
Jaj lesz annak, ki fordítva húzza.
Megsül a lába, megfagy a lába,
Hogy megy majd el a farsangi
bálba?

Farsangi maskarák

ÖRDÖGÖK
Három lyukas
vicsori-fogas
kivájt-bélű sárgatök:
mi vagyunk az ördögök!
ANGYALOK
Három fehér
tollas, pucér
inges, réklis szárnyasok:
mi vagyunk az angyalok!
ÖRDÖGÖK
Azt kívánjuk
este, reggel
vidám kedvvel

feküdjenek, keljenek
e házban az emberek!
ANGYALOK
Fazekukba
pulyka, kappan,
mindenféle jó főjön,
kéményük is füstöljön!
ÖRDÖGÖK
ANGYALOK
Kolbász, sonka,
csülök, borda,
diós, mákos mind jöhet,
itt a zsákunk, töltsétek meg!

Farsangi szánkó

Horváth Bálint, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Miért rövid a kakas farktolla?

(Csuvas mese)

Élt egyszer egy kakas. Nagyon szép volt a farka. Odament hozzá a páva.

– Kakas koma, a te farkad sokkal szebb, add kölcsön nekem, amíg elmegyek a lakodalomba!

– Ha fark nélkül maradok, kinevetnek a tyúkok – felelte a kakas.

– Add ide, visszahozom neked a lagziból! – kérte a páva.

– Jól van, de pirkadat előtt itt légy! – mondta a kakas.

A páva fogta a farkát, és elsietett a lagziba. Beesteledett.

A tyúkok aludni tértek. A kakas is felült a rúdjára és elaludt. Éjfél közeledett. A kakas felébredt. A páva még nem jött vissza. „Ha énekelek, a hangom hallatára biztosan ha-

zajön” – gondolta a kakas, és rázendített: – Kukurikúú!

De a páva nem jött. A kakas kicsit várt, aztán újra elaludt és álmot látott. Azt álmodta, hogy a páva jön hazafelé. Ahogy

jött az úton, sörshordókon lépkedett és föltartotta a farkát. A kakas megint fölébredt és körülnézett. A páva még mindig nem volt otthon. Kint már pitymallott. A pávának nyoma sem volt. A

kakas kétségbeesett. „Biztos megtámadta őt az ellenség. Még egyszer énekelek, hátha felfigyel” – gondolta, és éles hangon rázendített:

– Kukurikúú! Kukurikúúú!

Kint már megvirradt. A páva még akkor sem ért haza.

Azóta nem is tudom, hányszor pirkadt meg. A kakasnak másfajta, új farka nőtt. A pávának még mindig csak hült helye van.

Mézes Marcipán szánkója

Erdélyi Pataki Máté, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Seprű és varázsgömb

A rengeteg erdő egyik végében élt a vén boszorkány, Veterra. Volt neki egy seprűje, azon röpködött az erdő fölött, onnan nézte az erdei állatokat, madarakat. Amikor fent szárnyalt a magasban, felülről láthatta a fák zöld lombját. Volt neki egy varázsgömbje is, ez sok mindent megmutatott abból, ami a világ és az emberek mélyén rejtőzik.

Időnként megtörtént, hogy akik halottak róla, ismerték őt, a nagyvárosból fölkeresték, mert valami győtrelemtől szenvedtek. Veterra leültette őket a nagy, ósdi karosszékébe, és meghallgatta történetüket. Az emberek elmesélték az életüket, azt a fájdalmat, ami épp nyomasztotta őket, amitől szenvedtek, és megkérték őt, hogy adjon nekik valami orvosságot, varázsszert, vagy ha mást nem, tanácsot. Ilyenkor Veterra belenézett a varázsgömbjébe, és az szinte mindig megmutatta azt az okot, ami miatt ez az ember gyöttrődött; és hogyha tudott, megpróbált tanácsot, segítséget is adni.

Egy napon aztán jött egy ember, beült a karosszékbe, elmondta a történetét, és miután Veterránál orvosságra talált, így szólt hozzá:

– Te, Veterra! A városban számtalan ember él, aki hiányt szenved, de kevesen ismernek téged. Ha eljönél néha a varázsgömböddel, átrepülnél az erdő fölött, leszálnál a városban az egyik főtéren, ott felüthetnéd a tanyádat, kiírnád, hogy „Veterra, a varázsgömbös gyógyító boszorkány”, ott megkereshetnének téged az emberek; nem kéne sokat kutyaoljniuk az

erdőn át, ott elmondhatnák a gondjaikat, és te segítenél rajtuk. Nézz szét a lakásodban, kormos falak között élsz, a varázsüstöd füstje bekormozza az egész mennyezetet, a falakat, mindent. Ha keresnél egy kis pénzt, ki lehetne meszelni.

Veterra gondolkodott, és arra jutott, hogy ez bizony nem rossz. Úgyhogy másnap reggel hóna alá csapta a varázsgömböt, felült a seprűre, és indulásra ösztökélte:

– Gyí, seprű, röpjünk a városba!

A seprű szállt, szállt a rengeteg erdő fölött. Veterra nézte az erdő fáit, és fertály órácska alatt oda is ért a városba. Leszállt a térre, leült egy padra, a varázsgömböt maga mellé tette.

Azzal az emberrel, aki nála járt, megbeszélték, hogy itt üti föl a sátrát, úgyhogy az ember időközben elhíresztelte. És tényleg jöttek is sokan, mindenféle gondokkal, bajokkal. Kígyózó sor állt a tér végéig. Veterra meghallgatta őket, gyorsan mondott nekik valami ötletet, amit a varázsgömbben látott, az emberek pedig fizettek és eltávoztak.

Így teltek a napok. Veterra először hente egyszer repült el a városba, de aztán annyi ember szeretett volna a varázsgömbből gyógyulást nyerni, hogy később már háromnaponta, majd kétnaponta, és aztán eljött az idő, amikor már mindennap odarepült.

Egyik reggel különös sietségben volt, mert tudta, hogy aznap az ország első embere is fölkeresi, mert már ő is hallott róla, és szeretné megosztani vele a gondjait. Nagyon fontos volt, hogy minél hamarabb

odaérjen. Fölült a seprűre, ám a seprű nem indult. Veterra morgott:

– No, seprű, gyerünk a városba! Sürgős dolgom van, az államelnök is jön – de a seprű erre sem indult.

Veterra bosszankodott. Belenézett a varázsgömbbe, és ráparancsolt:

– Varázsgömb, mutasd meg nekem, hogy miért nem indul a seprű! A varázsgömb azonban szürke maradt. Nem jelentek meg benne a képek, mint máskor.

– Egyszerre döglött be mind a kettő! – morogta Veterra bosszús képpel. – Mihez kezdjek most?

Törte a fejét, törte, és eszébe jutott, hogy a nagy boszorkánymester, aki annak idején tanította őt, és ő látta el a seprűvel meg a varázsgömbbel, azt mondta, hogy ha valamelyik elromlik, akkor keresse fel.

Viszont a boszorkánymester messze lakott. Többnap járóföldre, egy nagy hegy tetején. Így hát Veterra az egyik kezébe vette a seprűt, ami már repülésképtelen volt, a másikba a varázsgömböt, ami már nem mutatott képeket, és elindult a boszorkánymesterhez.

Ment, ment napokon át, síkságokon, lapályokon, erdőkön, szurdokokon keresztül. Miközben kutyaolt, gondolkodott, gondolkodott, és egyszer csak különös felismerésre jutott.

– Milyen régóta járok már a városba, és egyetlenegy ember történetére sem emlékszem. Az arcára sem. A régiekre, akik eljártak hozzám, beültek a karosszékbe, végighallgattam őket, azokra mind emlékszem. Még a történetüket is végig tudnám mondani. De most, mióta a városba járok, elfelejtettem az arcokat és a szavakat.

Ránézett a varázsgömbre, és a varázsgömbben egy tájat látott. Egy nagyon szép, dimbes-dombos tájat.

– Nahát – gondolta –, megjavult a varázsgömböm? Miért mutatja ezt?

Aztán rájött, hogy azt a tájat látja felülnézetből, ahol most gyalogol. Visszaemlékezett arra, milyen szép volt, amikor az erdő fölött repült és látta a mókusokat a fák csúcsai között ugrálni. Hirtelen elfogta a vágy, hogy a valóságban is lássa ezt a tájat felülről. És abban a pillanatban fickándozni kezdett a seprű a kezében.

– Hoppá – örült meg Veterra –, csak nem javult meg ez is?

Felült a seprűre, fölszállt, és gyönyörködött a lankás dombvidékben.

– Jaj, de szép! Ekkor arra is rájött, hogy nemcsak az emberek arcát és szavait felejtette el a városban, hanem kialudt benne az a vágy is, hogy azért repüljön, mert szárnyalni, az erdő fölött repülni jó, jó lenézni a tájakra. Az utóbbi időben már csak arra használta a seprűt, hogy minél gyorsabban beérjen a városba, és hazaérjen. Eszébe jutott az is, hogy a boszorkánymester azt mondta neki még annak idején:

– Addig működik a seprű, amíg azzal a vággyal szállsz föl rá, hogy látni akarsz felülről!

Miután most megjavult a seprű és a varázsgömb is, Veterra hazarepült. Az már nem telt napokba, egy óra alatt otthon volt. Beült a barlangba, és elhatározta, hogy többé nem megy be a városba. Ha valakinek tanácsra van szüksége, akkor jöjjön át az erdőn, mert az a hosszú út, amit megtesz, neki is javára válik. És őneki, Veterrának is az a jó, ha naponta csak néhány embert hallgat meg, de őket végig tudja hallgatni, nem állnak kígyózó sorok a varázsgömbje előtt.

Csoóri Sándor

Farsangnapi kutyabál

De érdekes volna,
ha kutyabál volna,
s farsang napján
minden kutya
bálba kutyagolna.
Nagy kutya is,
kis kutya is,
kit csíp még a bolha is.
Komondor kényelmes,

lassú táncot ropna,
Puli Pali csárdást,
ahogy meg van írva;
sötét szőre, bozontja
a szemébe lógna.
Csau csacsacsázna,
a foxi bokázna,
a többi vén kutya meg
leülne a hóba.

Ötvös Lejla, 3. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Jankovich Ferenc

Az egyszeri- kétszeri fánk

Fánkot süített nagyanánk... Volt öröm!
Egy üst zsír feketélt a tűzön.
De amikor kezdett duzzadni a fánk,
Nagyanó kiált: „Elfogyott a fánk!”
Se fánk – se fánk...

Szaladtam én a szerbe szívesen,
de ott sem volt biz egy sziporka sem...
Holott kezdett már esteledni ránk.
Ott a sok fánk, és nem volt semmi fánk!
Se fánk – se fánk...

Magyar Ádám Dániel

2. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Huszár Adrián

2. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Arnóci Dávid

2. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

A csillagruha

– Azt hiszem, csillag szeretnék lenni! – mondta a jóéjszakát-puszi után Zsófi anyának.

– Az óvodai farsangon? – kérdezte anya.

– Igen, ott. Már nemsokára lesz... csinálsz nekem csillagocskajelmezt?

– Majd együtt megcsináljuk a hét végén, most aludj szépen!

Zsófi hamar elaludt és arról álmódott, hogy már készen volt a jelmeze, és abban pont úgy nézett ki, mint az ő kíváncsi csillagocskája, aki karácsony óta vele volt. Pontosan úgy ragyogott és pontosan ugyanolyan viccesen hunyorogva nézett.

Másnap Zsófi, amikor hazajött az oviból, kezébe vette a csillagocskáját és elújságolta neki, hogy nemsokára ő is kiscsillag lesz, majdnem igaziból. A csillagocska biztatóan hunyorgott rá. Amikor elmúlt a karácsony, s apa leszedte és egy dobozba tette a fáról a díszeket, Zsófi a csillagocskát kivette közülük és a polcára tette a fő helyre, a nagy maci és a rózsaszín nyuszi közé, és azóta mindennap játszott és beszélgetett vele.

Eljött a hétvége. Zsófi alig várta, hogy anya készen legyen a főzéssel meg a

mosogatással, mosással és végre hozzáfogjanak a jelmez készítéséhez. Segített anyának a konyhában mindent a helyére rakni, felterítette a zoknikat a szárítóra, aztán ragasztóval, színes papírokkal, fonalakkal felszerelve letelepedett a szobai nagyszőnyegre. Anya is összeszedett mindenféle varrószerszámot, fényes selyemanyagot, csipkét, gombokat, szalagokat, kartonpapírt. Apa drótot, fogókat készített oda a dróthajlításhoz, szigetelőszalagot vett elő a szerszámcsomagból, hátha szükség lesz rájuk.

Vasárnap estére elkészült a jelmez. Nagyon szép lett. Apa csillagformára hajlította a drótot, anya rávarrta a fényes selyemanyagot, Zsófi pedig két huncut gombszemecskét, pici orrocskát és egy mosolygó szájacskát ragasztott rá. Este Zsófi a párnájára tette a csillagocskáját, és elalvás előtt sokáig nézegette.

– Holnap nagy meglepetés vár rád! – mondta neki.

– Jaj de jó! Micsoda? – kíváncsiskodott a kiscsillag.

– Majd meglátod! Nem árulom el, titok! De nagyon fogsz neki örülni – válaszolta Zsófi.

– Ugye holnap lesz a farsangi jelmezből az oviban?

– Igen, és holnap csillagocská leszek, mint te.

– Úgy szeretnék egyszer én is elmenni az oviba! Már olyan sok érdekes dolgot meséltél róla!

– Na, most aludjunk! – mondta Zsófi, és gyorsan becsukta a szemét, mert attól félt, ha tovább beszélgetnek, még el találja árulni a meglepetést.

Másnap reggel, indulás előtt gyorsan a zsebébe dugta a kiscsillagot, aki izgatottan ficáncolt, míg az oviba nem értek. Anya az öltözőben ráadta Zsófi a csillagjelmezt, elköszönt és elment.

– Itt a meglepetés! – suttogta Zsófi a kiscsillagnak, miközben elővette a kabátzsebéből és a hajába tűzte.

– Az óvoda! Jaj de jó! De jó, hogy elhoztál! De szép itt minden, milyen érdekes! És bemehetek veled a gyerekek közé is? – örvendezett a kiscsillag.

– Már megyünk is! – indult az ajtó felé Zsófi.

– Várj, várj! Nekem is van egy meglepetésem! – állította meg Zsófit a csillagocskája. Aztán háromszor felvillantotta ragyogó fényét... Zsófi hirtelen nem is értette, mi történt. Az öltöző eltűnt, és valami mindent betöltő, csodálatosan szép, mélykék puhaság vette körül. Amerre csak né-

zett, ragyogó csillagok sziporkáztak mindenfelé. Zsófi úgy érezte, mintha lebegne, sőt mintha egyre feljebb emelkedne. Kedvesen kanyargó dallamokból szőtt ünnepi zene szólt, s erre a zenére táncoltak, pörögtek körülötte a csillagok. Egyre több és több csillag kavargott körülötte, s a csillagörvény egyre magasabbra emelte, miközben ragyogó fényel szórták be a ruháját, a haját, a cipőjét. A tenyéryi csillagocskák lágyan megtelepedtek a kezén, az arcán, a homlokán. Az ünnepi zene csak szólt, szólt, egyre szebb lett, és ebben a mesés csillagtáncban Zsófi úgy érezte, mintha ő maga is csillaggá vált volna. Aztán egyszerre csak újra ott volt az öltözőben. A zene véget ért, a sok csillag eltűnt, de ragyogó fényük ott maradt Zsófi ruháján és haján. Zsófi lassan magához tért ámulatából, és bement az öltözőből a szobába.

– De szép vagy, Zsófi! Gyönyörű vagy! – lelkendeztek a gyerekek.

– Pontosan olyan vagy, mint egy igazi csillag – mondta az óvónéni. – Ki csinálta a jelmezedet?

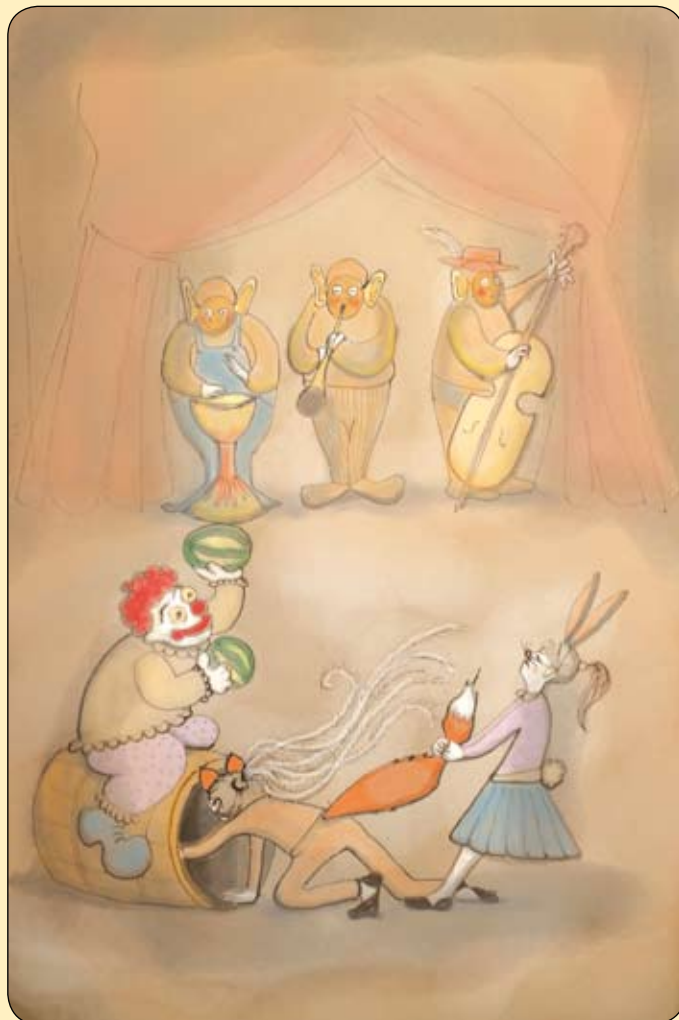
– Apa meg anya meg én, és még valaki... – felelte Zsófi titokzatosan. Aztán nagy-nagy szeretettel megsimogatta a hajában gyémántfényel ragyogó csillagocskáját.

Vidor Miklós

Bolond-bál

Bolond-bálban jártam
az este,
a szárárral táncolt
a kecske.
Három majom húzta
a nótát,
vasvillával ettek
szamócát.
Be is csípett egy-két
legényke,
lisztes zsákokat húztak
a pékre,
hordón lovagolt egy
bohóc ott,
két füles dinnyével
golyózott.
Nyúlfi elöl iszkolt
a róka,
fején árvalányhaj-
paróka,
víg paprikajancsi
dobolt rám! –
ilyen volt a híres
bolond-bál.

Raffai Ingrid illusztrációja

Kiss Anna

Bögre-bál

Bödön ledübben
Réztál lecsattan
Fazéknak lángon
Tejhabja lobban
Rebben a lámpa
Daráló járja
Egerek jönnek
A bögre-bálba
Kemence döngi
Vastepsi zengi
Fütyül a kulcsluk
Nincs itthon senki

Gazdag Erzsébet

Cincér lakodalom

Szörnyű sok a sokadalom
Áll a cincér lakodalom.
Tücsök és a kabóca
a vigalom bohóca.
Megsütöttek három bolhát,
s hat szunyognak száraz combját
kirántották ebédre.
– Jó étvágyat melléje! –

Lékó Balázs Zétény, 2. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Szárnybontogató

Csalimesék

Az öreg néni és a macska

Élt egyszer egy öreg néni, akinek volt egy macskája.

Ez a macska nagyon torkos volt. Mindig megette a néni ebédjét. A néni pedig megkergette. Így ment ez napról napra. Míg végül feldühödött a macska és ő kergette el az asszonyt.

Ha az asszony el nem szaladt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Nagyidei Lázár

A kaméleon és a pók

Volt egyszer egy pók, annak volt egy hálója. A kaméleon tönkretette a pók hálóját és akkor a pók szőtt egy újat. Jött a kaméleon és tönkretette, a pók szőtt egy új hálót. Másnap megint jött a kaméleon, megint tönkretette... Ismét jött a kaméleon, ismét tönkretette...

Simonyi Valdor

Az óriási tenger mélyén

Egyszer volt, hol nem volt, a magas, havas hegy mellett volt egy óriási tenger.

A tenger mélyén élt egy delfin. Egyszer, amikor elment vadászni, fogott egy halat. A hal azt motyogta:

– Egyszer volt, hol nem volt, a magas, havas hegy mellett volt egy óriási tenger...

Tóth Milla

A kisujj

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy lusta fiú, aki annyira lusta volt, hogy a kisujját sem mozdította.

16

Aztán egyszer csak megmozdította a kisujját...

Ha a kisujját meg nem mozdította volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Petkov Leon

A hajfonat

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kislány, akinek szép hosszú haja volt. Talán a térdéig is leért. Mindennap csak a haját fonta, fonta, fonta...

Ha a haja hosszabb lett volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Mirić Teodora

Jancsika és a baromfiudvar

Egyszer volt, hol nem volt, volt is, meg nem is, élt egy kisfiú. Jancsikának hívták.

Megette a háziállatokat, de nem itatta meg őket. Nagyon szomjasak voltak, ezért elmentek inni. A liba elment vízért. A kacska elment vízért. A tyúk elment vízért. A nagyfarkú kakas elment vízért.

Ha a kakasnak kisebb farka lett volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Dancsó Emma

Öreg néni és a kiscica

Volt egyszer egy öreg néni. Méghozzá itt a szomszédságunkban. Nagyon szeretett pullóvereket kötni.

Aztán kapott egy kiscicát. Ez a kiscica mindig elgurította a pamutgombolyagot és kifejtőlődött a pullóver. A néni visszahozta a gombolyagot, de a cica megint elvitte... Visszahozta, a cica elvitte... Visszahozta, a cica elvitte...

Tóth Léna

Szárnybontogató

Horgászat

Hol volt, hol nem volt, a Vásártéren innen és Linderfalván túl, ahol a kurta farkú malac túr, élt egy fiú.

Azt a fiút úgy hívták, hogy László. Azon törte a fejét, hogyan tudna ételmezt szerezni. Egy nap kezébe vette a horgászbotot és elindult szerencsét próbálni.

Ha László halat fogott volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Vetró Zsombor

A kentaur és a gitár

Hol volt, hol nem, élt is, meg nem is egy lóember. Keskeny feje, hosszú haja, négy lába és két keze volt.

Egy nap a mezőn gitározott. Jött egy vakond és a lóember megijedt. A gitárt elejtette és az rípiyára tört. A vakond ijedtében elszaladt, így az én mesém is megszakadt.

Fényszárosi Kata

A topolyai Csáki Lajos iskola 2. osztályos tanulójának az írásai

Az én kistesóm

Prisztál Viktor vagyok, negyedik osztályba járok. A család kedvence voltam ötéves koromig. Azóta született még két testvérem.

Patrik testvérem a nyáron volt négyéves. Emlékszem, hogy nagyon kíváncsi-
an vártam. Ahogy hazaértem az oviból, egyszer csak a kiságyban volt. Az első pár napban csendben volt, majd egyre többet hallottam sírni. Ezért megkérdeztem a szüleimet:

– Miért nem visszük vissza a kórházba, hiszen mindig csak sír?

Anya meglepetten rám nézett és elmesélte, hogy az ilyen pici babák esznek, alszanak és sírnak. Mivel ő még kicsike volt, többet kellett a szüleimnek törődni vele, ezért én néha úgy éreztem, hogy Patrikot jobban szeretik, mint engem. Ma már okosabb vagyok és tudom, hogy ez nem így van.

Noé kisöcsém egyéves, pillanatok alatt bemászik a szobámba, mert még nem tud járni. Csak mosolyog rám, fülig ér a szája. Ha eléri a tanszereimet, akkor összegyűri és beveszi a szájába, mindent megrág és megkóstol. Igyekszem úgy elpakolni, hogy ne érje el a holmimat, de ez nem mindig sikerül.

Boldog vagyok, hogy van két kisöcsém, még ha néha irigykedek is, hogy ők mindig csak játszanak, nekem pedig tanulnom kell. Patriknak sokat magyarázok, tanítom számolni, betűt írni. Ők kicsit jobb helyzetben vannak, mint én, mivel én csak a szüleimmel játszhattam. Ezért most igyekszem a szabadidőmben játszani az öcséimmel. Két hete Patrik átköltözött az én szobámba és együtt alszunk a nagy ágyon. Örülök neki, mert így én sem vagyok egyedül.

Mosolyogva gondolok arra, milyen kis buta voltam még, amikor Patrik megszületett. Ma már mindent máshogyan látok, okosodtam. Már tudom, hogy a szüleink egyformán szeretnek bennünket.

Prisztál Viktor, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

17

Farsang • Farsang • Farsang • Farsang • Farsang

Császár Emanuél

1. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Barbul Heléna

1. osztály, Miloje Čiplič iskola, Törökbecse

Hoffman Szofia

3. osztály, Ady Endre iskola, Torda

Pece Andor

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Babcsányi Léna

2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Sass Báborka

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Goór Anna

péterrévei óvodás

Balog Emília

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Pander Kata

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Lebović Valentina

3. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

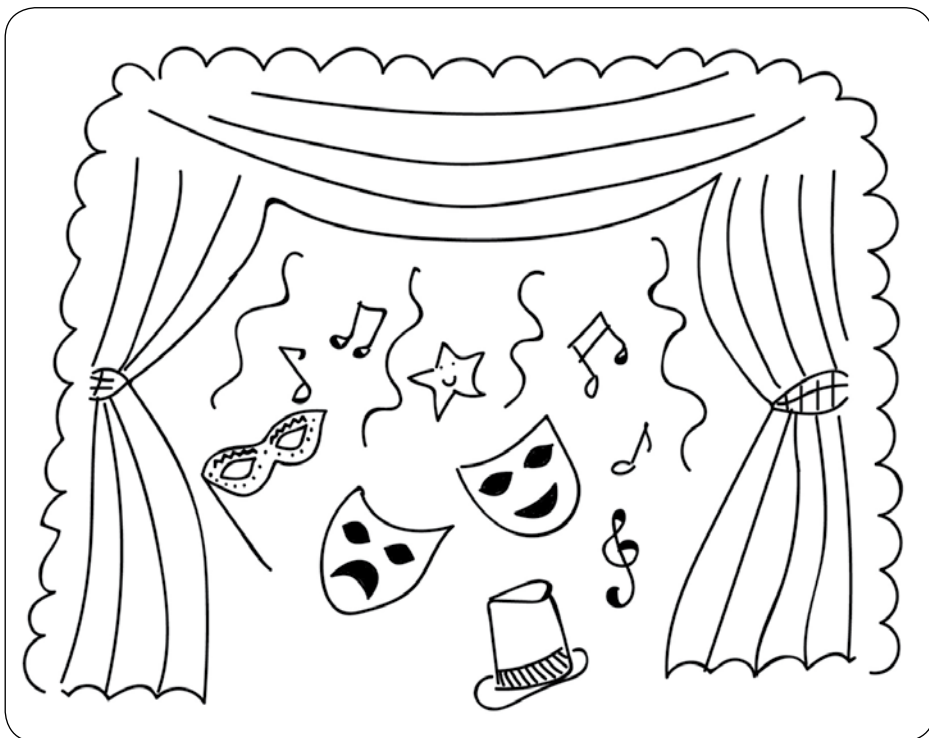
Varga Dániel

3. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Tombác Anabella

1. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Ibolyaszedés

Szereplők:

Manci, Edit, Nagyapó

(Edit szobájában megjelenik Manci)

Manci: Szia, Edit!

Edit: Szia, Manci!

Manci: Érted jöttem. Megyünk ibolyát szedni. Meglepjük édesanyánkat és nagyanyánkat.

Edit: Szívesen mennék, de nagyapóval egyedül vagyok idehaza.

Manci: No, és? Nagyapád talán fél egyedül maradni?

Edit: Szó sincs róla, de ismered: mindig ellenkezik velem.

Manci: Tényleg?

Edit: Mindig pontosan az ellenkezőjét mondja és teszi annak, amit én éppen kívánok.

Manci: Mégis kérdezd meg! Nem rossz ember a nagyapád.

Edit: Már hogyan is lenne rossz, de hát olyan.

Manci: Lehet, hogy ezúttal engedni fog.

Edit: Nem hiszem, de ne félj, biztosan megyünk ibolyát szedni... Tudom a módját!

Manci: Lássuk!

Edit: Te csak figyelj és fülelj! (Kiált:) Apó! Nagyapó! (belép) Mi újság, gyerekek?

Manci: Jó napot, nagyapó!

Nagyapó: Szervusz, Manci! Hogy vagy? És a tied?

Manci: Köszönöm kérdését, mindannyian jól vagyunk.

Edit: Igaz-e, nagyapó, hogy Manci rossz kislány, és nem szabad játszanom vele?

Nagyapó: Honnan jut ilyen az eszedbe?

Edit: Hát csak úgy...

Nagyapó: Inkább azt mondanám, hogy Manci nagyon jó kislány, és mindenképpen barátoktok kell.

Edit: Eh, nagyapó, te mindig ellenkezel velem! Ha tudnád, mit akar Manci, nem így beszélneél.

Nagyapó: Nézd csak, nézd! Aztán mit akar?

Edit: Képzeld el, értem jött, pedig én egész nap itthon akartam maradni.

Nagyapó: Itthon? Mellettem, a pipám füstjében? Fogjátok magatokat, és tüstént menjetek a friss levegőre, játszani!

Edit: Jaj, milyen vagy te, nagyapó! Még képes lennél azt mondani, hogy menjek az erdőbe ibolyát szedni.

Nagyapó: Miért ne? Miért ne lepétek meg édesanyátokat és nagyanyátokat?!

Edit: Jól van, ha már annyira hajtasz, megyünk is! (Súgva) A terv tökéletesen sikerült!

Manci: Nem is gondoltam, hogy ilyen csavaros eszű vagy! (Edit és Manci elmegy.)

Nagyapó: (Utánukkiált:) Járjatok szerencsével, gyermekecskéim! Te pedig, Editkém, nehogy azt képzeld, hogy túljártál az eszemmen! Tudtam a tervetekről, a közelben voltam, és még mindig nagyon jól hallok.

Blaškovič László

Barkács

Macskaálarc

Kellékek:

- A4-es dekorgumilapok (szürke, fekete, fehér, narancs)
- 2x1 méter szalag (fehér, 1 centiméter széles)
- Natúr raffia
- Ragasztós glitter
- Puha grafitceruza
- Fekete alkoholos filc
- Olló
- Kör alakú lyukasztó
- Ragasztó
- Vasaló

Így készítsd: A maszk alkotórészeit szabd ki a dekorgumilapokból. Az orcákat domborítsd hő segítségével, ehhez a művelethez

kérd egy felnőtt segítségét. A gumidarabokat helyezd műszálás hőfokra melegített vasaló talpára kb. 20 másodpercre, majd a meleg dekorgumikat kézzel alakítsd domborúbbra. A raffiaszálakból ragassz kis kötegeket a fehér gumidarabok belsejébe. Ragasztóval rögzítsd az álarc elejére az alkotórészeket. Vágj két 2x2 centiméter méretű négyzetet a dekorgumiból. Ezeket ragaszd fel a maszk hátulján oda, ahova majd a kötő kerül. A ragasztó száradása után lyukaszd át a maszkot a négyzetek közepénél, és a lyukakba fűzz szalagot. Utolsó simításként díszítsd a maszkot ragasztós glitterrel. A kész maszkot csinos cicalányok és fess kandúrok egyaránt viselhetik, masnival kösd a fejre, s máris kezdődhet a bál!

Próbáld ki!

A levegő

Jó szórakozás és egyben tanulás is, ha elvégzitek ezeket a kísérleteket.

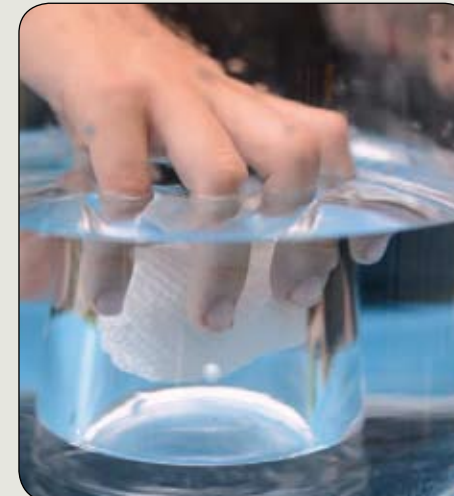
Mi van a pohárban – avagy a levegő nem semmi

Szükséges eszközök: egy nagyobb, vízzel félig megtöltött átlátszó tál, egy átlátszó pohár.

Eljárás: A poharat nyomjátok a szájával lefelé a tálba, ezután lassan húzzátok ki a vízből, közben tartsátok egyenesen! Nézzetek bele, majd a poharat ismét nyomjátok bele a vízbe szájával lefelé, de most kissé döntsétek is meg!

Megfigyelés: Először száraz maradt a pohár belseje. Másodszor buborékok szállnak fel.

Magyarázat: A pohárban levegő van, ami nem engedte be a vizet. A levegő gáz halmazállapotú, színtelen, szagtalan. Láthatóvá tehető azonban,

amikor folyadékon buborékoltatjuk keresztül.

El tud-e merülni a vízben két gumimaci anélkül, hogy nedves lenne?

Szükséges eszközök: egy vízzel félig töltött nagyobb tál, 2 gumimaci, egy teamécses alumíniumtálcája, egy csipet vatta.

Eljárás: Béleljük ki vattával a kis „csónakot”, majd helyezük bele a két gumimacit. Helyezzük rá az alumíniumtálcát a vízre. Borítsuk az üres poharat szájával lefelé a macik fölé, majd egyenesen tartva lassan nyomjuk le a tál aljáig. Ezután ismét húzzuk ki lassan a vízből a poharat.

Megfigyelés: Sem a vatta, sem a macik nem lettek vizesek a bűvárművészkor.

Magyarázat: A pohárban lévő levegő nem tudott távozni a víz felszínén, mert felfogta a bemelegített pohár. A bent lévő levegő nem engedte be a vizet.

Színezd ki a cicamaszket!

24

Színezd ki Kata és Dani jelmezét!

25

Állatvilág

A mormota

A mormota hegyes fogú, erős karmú, kis testű rágcsáló emlős. Bundája barna, 4–10 fős családokban a hegyvidékeken él. Föld alatti lakását valószínűleg folyósórendszer veszi körül.

Alszik, mint a mormota...

A napos, rövid fűvel borított lejtőket kedveli. Itt könnyen megáshatja egy méter mély üregét, és melegebb is van, mint a hegytetőn. Az üregét fűvel béleli ki, hogy megfelelő fekhelye legyen a téli alvás időszakára, ami 6-7 hónap általában, de azért ilyenkor is 3-4 hetente felébred üríteni. Ez alatt az idő alatt a szervezete a nyáron felhalmozott zsírtartalékot használja fel. Táplálékkészletet nem visz le magának, és bezárja belülről üregének a bejáratát az alvás idejére, amit aztán tavasszal újra megnyit. Ébredés után sokat eszik, hogy pótolja az elvesztett energiáit és újrano vessze a zsírpárnáit. Kis csoportokban él, tavasszal

és nyáron a hegyek északi oldalán és üregeket, mert itt kevésbé zavarja a nyári napfény.

Idegen mormota közeledik: mi a teendő?

A mormoták általában elkergetik az idegen, ismeretlen szagú mormotákat. De ha ellenség van a közelben, az idegent beengedik lakóüregükbe, amíg a veszély el nem múlik.

Ki ad vészjelzést?

A mormoták mindig „készültségben” vannak. A csoportból hol egyik, hol másik emelkedik hátsó lábaira, úgy kémleli a vidéket. Ha az ő veszélyt észlel, hangos füttyel riasztja társait, és mindannyian bemenekülnek föld alatti lakóüregükbe.

Mire jó a puszi?

Az egy lakóhelyen élő mormoták szoros kapcsolatban állnak egymással. Megfigyelték, hogy az orrukat összedörgölik, fejüket összedugják, így fejezik ki összetartozásukat. Mindig üdvözlik egymást. A mormotakölykök orrukat anyjuk vagy más felnőtt családtagjuk orrához dörgölik. Így mindannyian felismerik egymást a szagukról.

A mormoták tavasza

(Részlet)

A föld alatt bélelt vacok. Mélyen alszik, de mocorog, szuszog, piheg nyolc mormota. Forgolódnak ide-oda.

Ébresztő! Már kint süt a nap! Itt az idő, itt a tavasz! Zöldül a fű, zsendül hajtás. Éhes lehetsz, bundás pajtás.

Ébrednek, nyújtózkodnak, ficeregnek, mocorognak. Mi ez a hang? Zörög, morog. Üres gyomruk, ami korog.

Hamar, hamar! Mind izgatott. Érezni a jó illatot. Kinyitni a téli lakot. Elbontják a kijáratot.

Tavaszi fény csillog-villog, zöld pázsit és virágszirmok, feslő rügyek, friss levelek. Hűsítőül harmatcseppek.

Mind a nyolcan mohón esznek, jóllakottan hemperegnek. Dörgölöznek, sugdolóznak, figyelnek és hallgatóznak.

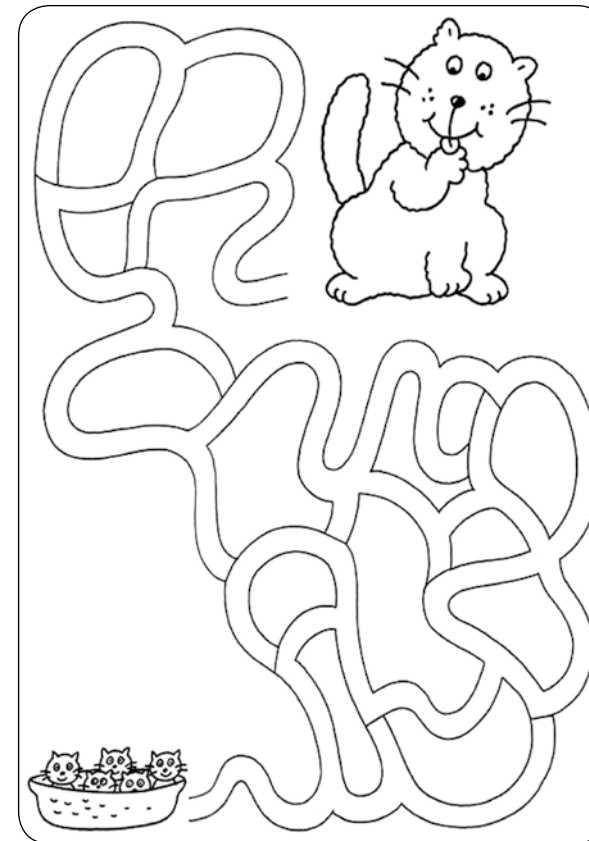
Zagyi G. Ilona

Kösd össze a számokat!

Segíts a cicának!

Mi az?

Egy lyukon bé,
kettőn ki. Mi az?
(bárta)

Egy lyukon bebújsz,
mégis kettőn jössz ki.
Mi az?
(bárta)

Ha az idő nagyon komisz,
ott ülök a fejedem.
Hogyha jön egy nagy,
erős szél, nem maradok
helyemen.
(kaja)

Én vagyok a legokosabb
téli ruhadarab,
mert csak okos gyerekfejek
vannak a ... alatt.
(erdős)

Igaz vagy hamis? (Jelöld I-vel vagy N-nel!)

- A tejet a tehén adja.....
- A majom ragadozó állat. ....
- A húgomat Jánosnak hívják.....
- Júdás elárulta Jézust.....
- A hajó vízi jármű.....
- A róka tojást tojik.....

Ördög az álarc mögött?

A farsang a telet, hideget, sötétiséget legyőző örömnep. Egyben az élet újraindulását, a termékenységet és ennek érdekében a házasságot élteti. Jóval felszabadultabb, mint a többi ünnep. A szigorúan szabályozott hétköznapok rendjével szemben a móka, a játék, a vígység, a tánc, az evés-ivás, az álarcos felvonulás jellemzi.

Kormozás és kiszehajtás

Egyes helyeken tüzes kerekeket görgettek, mert azt remélték, a földi tűz segíti a Napot abban, hogy erőre kapjon. A kormozás, busójá-

rás, téltemetés szokásai mind a gonosz tél elűzését jelképezték. A tél és a tavasz küzdelmét jelmezekben bűjt emberek játszották el. Természetesen a tavasz lett a győztes, és a tél elbujdosott szegényében. Sok helyen a telet jelképező szalmabábu elégetésével vettek búcsút a hosszú téltől. A palócoknál pl. virágvasárnapon került sor a kiszehajtásra. A kiske jellegetes böjti eledel: savanyú gyümölcs- vagy korpaleves, amit télen át nagyon meguntak az emberek, és megakartak szabadulni tőle. A lányok az előző évben férjhez ment me-

nyecske ruhába öltöztettek egy szalmabábot, mely a kiszét szimbolizálta. A bábot elvitték a legközelebbi patakig, és éneklés közben levetve a ruháit, vízbe dobták. Ilyenkor abból, hogy a víz a bábot hogyan és merre viszi, jövendöltek a jelen lévők férjhez meneteléről. Van azonban arra is adat, hogy a bábot elégették.

Tyúkverőzés, tuskóhúzás, kongózás

Farsanghétfőn délelőtt a legények felöltöztek, egyik cigányasszonynak, másik koldusnak, harmadik menyasszonynak, negyedik vőlegénynek, az ötödik vőfélynek. A menyasszonynak

szalmakötélből font koszorú volt a fején, a vőlegénynek bokréta a kalapjánál, a legényeknek szalmából sarkantyú a csizmáján. Tarisznyával és kosárral indultak az útjukra, és bementek minden házba, mondván:

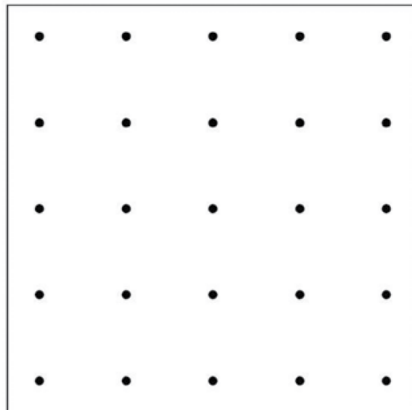
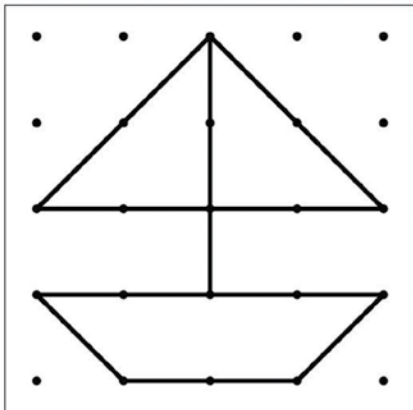
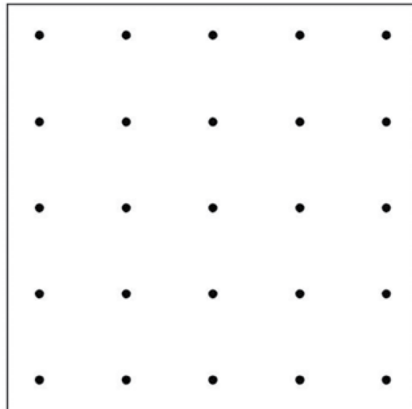
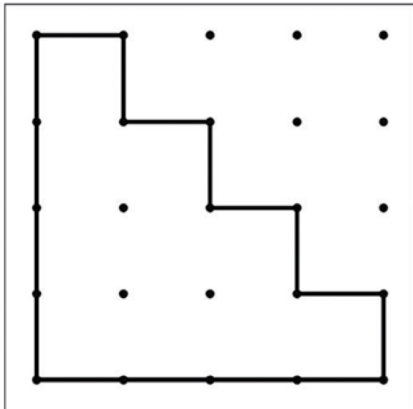
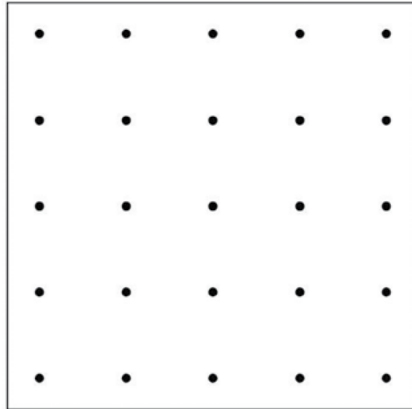
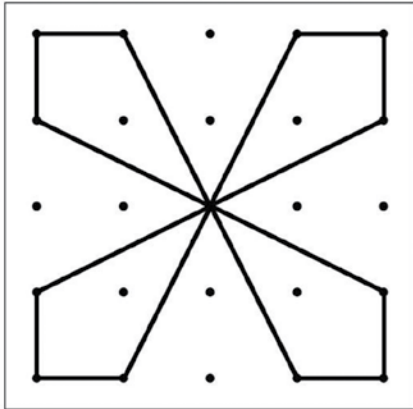
*Hipp, fassang, hopp.
János uram fassang.
Itt is adnak, amit adnak,
Egy darab szalonnát.
Tyúkláb, daruláb,
Macska ül a szalonnán.
Menjetelek lehajtani,
Nekem egy darabot vágni.*

A vers elmondása után táncoltak, majd a gazdaasszonytól lisztet, szalonnát vagy tojást kaptak, amit a kocsmában közösen elfogyasztottak.

Kövesd a pontokat és rajzolj!

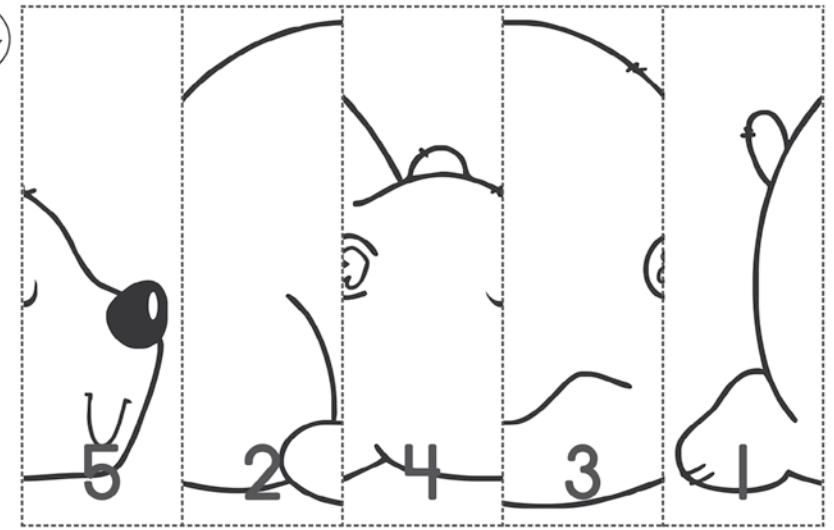

Vágd ki és tedd a megfelelő helyre!

Név

--	--	--	--	--

Kisképtár

Hubai Réka,

2. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Tokodi Albert

4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Pataki Szabrina

3. osztály, Kárász Karolina iskola, Horgos

Fehér Dávid

3. osztály, Kárász Karolina iskola, Horgos

Sörös Bence

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Nagy Kanász Kata

2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Szárnybontogató

Farsangi szánkó

Farsangi szánkó, farsangi szánkó
mi lehet a farsangi szánkó,
tele jelmezzel és ruhával,
mindenféle jóssággal?

Lehet, hogy varázslat,
de lehet, hogy munkálat,
ember műve, nem tudom,
tündér műve ezt sem tudom.

Lehet, hogy bűvésztükk,
nem tudom, nem trükk?
Mi lehet, mi lehet,
sem trükk, sem gépezet.

Ez egy örök kérdés marad,
maradjunk inkább annál,
tele van jelmezzel, ruhával,
mindenféle jóssággal.

**Kujundzity Noel, 4. osztály, J. J.
Zmaj iskola, Szabadka**

Álarcosbál

Farsangolás a közelben,
Télűzés a szerepben.

Boldogság és vígság,
Ki hinné, hogy ebből lesz
a napsugár?

Bálba megyek, jelmezt festek,
Lehet, hogy még híres leszek.

Kéklő tenger leszek én,
Halacsák a köpenyem közepén.

Csíkos és pöttyös társa,
Fűrészhal a polip párja.

A havas táj eltűnőben
Bár a mínuszok üldözőben.

Állarcom is lesz nékem,
Hajó úszkál a szemkörnyéken.

Iskolapadban úgysem fádom,
Okosodhatok télen-nyáron.

Kecskés Barnabás

4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Álarcosbál

Kovács Nikoletta
péterrévei óvodás

Utasi Botond
2. osztály, Đuro Salaj iskola

Levang Róbert
2. osztály, Đuro Salaj iskola

Kreszó Krisztián
2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol